

Kantsoner langs vassdrag – regler og skjøtsel

Stormøtet 2025 – Bjørkelangen

Håvard Hornnæs – seksjon vannmiljø og
forurensning

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

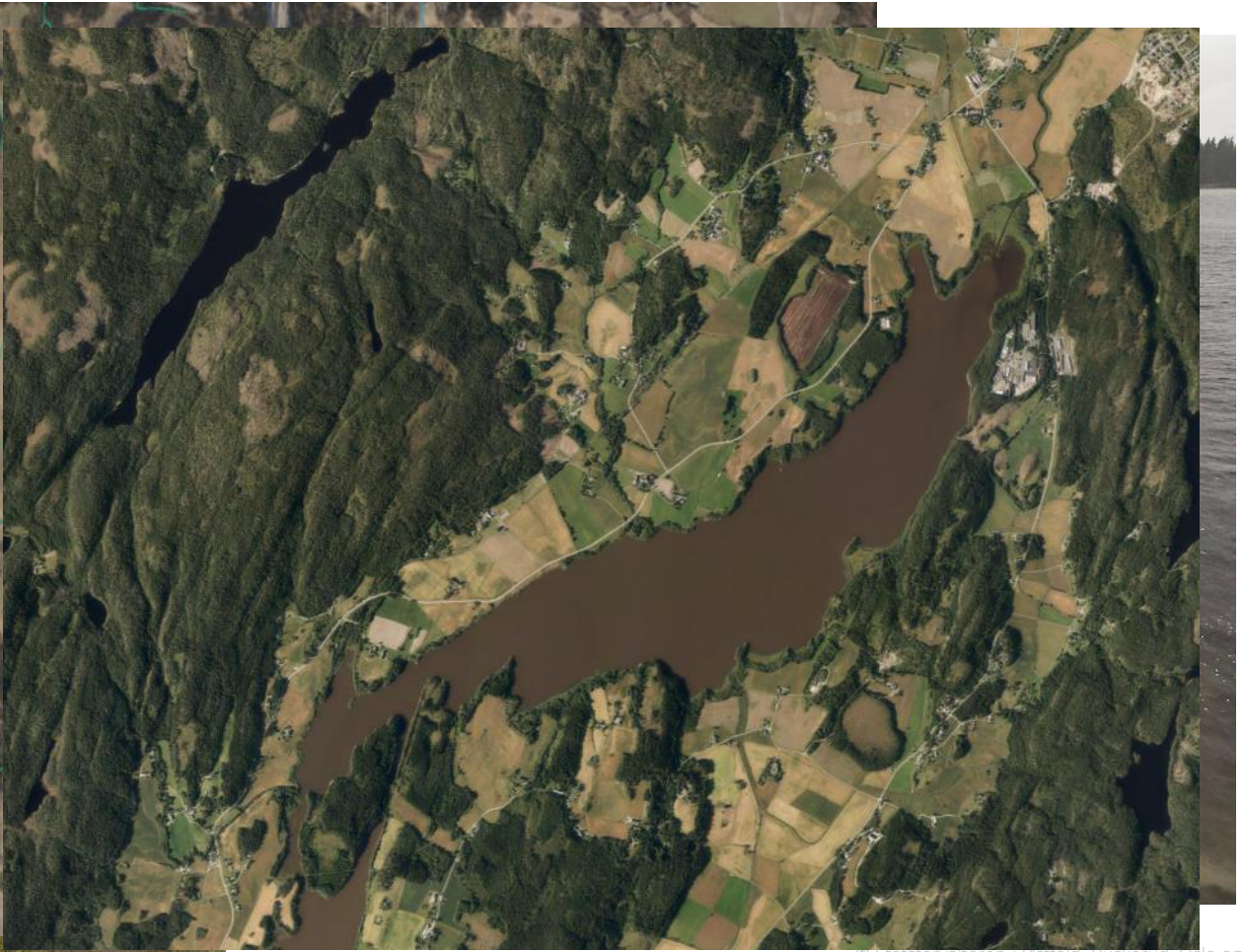

Matjorda er en utrolig viktig ressurs

Årungen

Lowerket

Vannressursloven §11 – opprettholde naturlig vegetasjonsbelte langs vassdrag

PBL - §1-8 skal tas særlige hensyn til allmenne interesser i 100-metersbeltet

- Kommunen kan fastsette bredden som enkeltvedtak etter §11 vrl, eller i planer etter PBL
- NB – fjerning av kantsoner vil trenge disp fra SF selv om en vedtatt plan åpner for det

Forskrift om produksjonstilskudd i landbruket – minst 2 meter – ikke jordarbeides

Forskrift om berekraftig skogbruk – kantsonen sin økologiske funksjon skal tas vare på

Naturmangfoldloven

Vannforskriften

Vannressursloven §11

- Egen bestemmelse for kantvegetasjon §11
- Alminnelig forbud mot å fjerne kantvegetasjon langs vassdrag med årssikker vannføring
- Skjøtsel er tillatt, men må ikke skade kantsonens økologiske funksjon
- Statsforvalteren kan i særlige tilfeller gi dispensasjon

”Begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr.”

Dispensasjon – bare i særlige tilfeller

- Hogst som skjer av hensyn til sikkerheten på veiene, for å oppnå god sikt
- Hogst i forbindelse med erosjonssikring eller flomvoller langs vassdrag
- Hogst som bidrar til å forbedre kantvegetasjonens tilstand, for eksempel ved fjerning av fremmede treslag, eller tette granbestander
- Hogst som er nødvendig for å kunne sikre normal drift av jordbruksareal
- Utsiktsrydding på begrensede strekninger, f.eks. rasteplasser eller turistsamlingsplass .

Rasteplassen gir åpning og tilgang til vassdraget. Foto: Dag Fonbæk/VG/Scanpix.

NVE veiledere

NVE DIGITAL VEILEDER

ENERGI | NATURFARE | **MILJØ OG LANDSKAP** | TILSYN OG BEREDSKAP | VANN OG VASSDRAG

Kantvegetasjon

Publisert 14.11.22 | Sist endret 31.05.23

Grunneier

Kommune

Statsforvalter

NVE

Betydningen av kantvegetasjonen langs vassdrag

Lovverket om kantvegetasjon

NVE digital veileder >

Kantvegetasjon

Vegetasjonen langs vassdrag, kantvegetasjonen, har bl.a. stor betydning for økosystemet i og langs vassdrag, kan bidra til å redusere erosjon, og være et tydelig landskapselement. Kantvegetasjonens betydning gjenspeiles i et omfattende regelverk som setter rammer for tiltak. De mest sentrale lovene er vannressursloven, plan- og bygningsloven og landbrukslovgivningen. Denne veilederen tar utgangspunkt i vannressursloven § 11 og skal synliggjøre ansvarsfordelingen mellom grunneier, kommune, Statsforvalter og NVE.

Velg informasjonsboks

Grunneier

→

Kommune

→

Statsforvalter

→

Denne digitale veilederen er basert på eksisterende NVE Veileder nr. 2/2019: [Kantvegetasjon langs vassdrag](#)

Redaktører digital veileder: Anne Gunvor Berthling og Hanne N. Solum
Bidragstere: Inger Staubo, Kjell Carm, Bente Ågren Høegh, Jan Henning L'Abée-Lund og Silje Åkre Solheim

NVE DIGITAL VEILEDER

ENERGI | NATURFARE | **MILJØ OG LANDSKAP** | TILSYN OG BEREDSKAP | VANN OG VASSDRAG

Skjøtsel av kantvegetasjon langs vassdrag

Publisert 28.01.25 | Sist endret 25.02.25

Kantvegetasjonens viktige funksjoner

Lovlig og ulovlig skjøtsel

Skjøttelsråd

Ny- eller re-etablering av kantsoner

Tilskuddsordninger for etablering av kantvegetasjon

Definisjoner

Bildeeksempler

NVE digital veileder >

Skjøtsel av kantvegetasjon langs vassdrag

Veilederen gir en beskrivelse av kantvegetasjonens viktige funksjoner, og hvordan en kantsone bør være for å ivareta disse funksjonene. Videre beskriver den som hva som kan gjennomføres av skjøtsel uten søknad om tillatelse fra Statsforvalteren, og hva det er nødvendig å søke tillatelse til. Den gir også råd om hva det er viktig å huske på ved skjøtsel av kantvegetasjonen.

7

Skjøtsel

(for naturmangfold eller for jordbruksdrift ?)

Kravet om opprettholdelse av kantvegetasjonen er ikke til hinder for at kantvegetasjonen kan høstes/skjøttes ved selektiv hogst.

Dette kan være høsting av enkelttrær til ved eller annen utnyttelse, fjerning av uønskede arter eller uttak av trær som medfører økt erosjonsrisiko.

Forutsetningen er at høstingen ikke øker avrenningen til vassdraget eller medfører en biotopendring. Det betyr at dyre- og planteartene skal ha et like godt livsmiljø etter hogsten som før hogsten. Uttak må være erstattet av ny tilvekst (eks. tre for tre) før det kan ryddes eller hogges på nytt

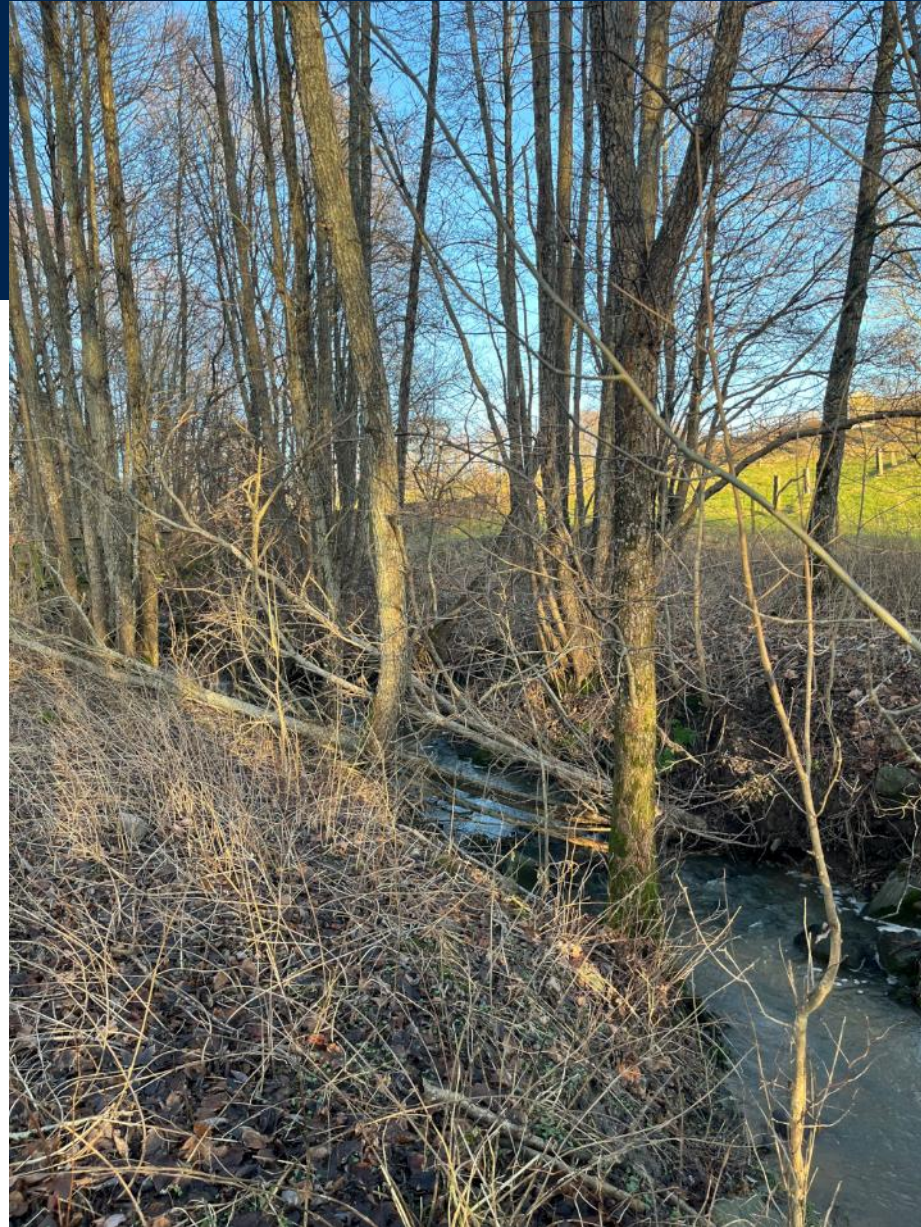
Trær som vokser inn over jordbruksareal

Beitedyr

Trefall

Bekkerensk

Vannressursloven §12

§ 12. (gjenoppretting av vassdragets løp)

Når et vassdrag tar seg nytt løp, oppgrunnes eller utdypes, kan det gamle løpet uten konsesjon etter [§ 8](#)

- a. gjenopprettes innen tre år hvis forandringen skyldes en enkeltstående hending;
- b. renskes opp eller påfylles masse inntil den dybde eller bredde som vassdraget hadde for fem år siden.

Gjenoppretting etter første ledd som kan være til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser, skal meldes til vassdragsmyndigheten. Gjenopprettingen kan utføres av grunneieren selv, av andre eiere i vassdraget eller av vassdragsmyndigheten.

Ved gjenoppretting etter første ledd kan det gjøres bruk av fremmed grunn så lenge det ikke volder vesentlige skader og ulemper som med rimelighet kan unngås. Grunneieren skal gis varsel i rimelig tid på forhånd.

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

§ 1. Forbud mot iverksettelse av tiltak i vassdrag

Uten tillatelse fra statsforvalteren eller fylkeskommunen er det forbudt å sette i verk:

- a. fysiske tiltak som medfører eller kan medføre fare for forringelse av produksjonsmulighetene for fisk eller andre ferskvannsorganismer,
- b. fysiske tiltak i og langs vassdrag, herunder bygging av terskler, graving av fiskehøler og utlegging av større steiner, som kan øke fangsten av fisk på stedet eller forskyve fangsten av fisk i vassdraget, og
- c. fysiske tiltak for anadrome laksefisk eller innlandsfisk som har til hensikt å forandre en eller flere arters produksjon, bestandsstørrelse eller utbredelse.

Forbudet etter a og b gjelder uavhengig av hensikten med tiltaket. Forbudet etter a og b gjelder ikke dersom tiltaket krever konsesjon etter vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven.

Statsforvalteren har ansvar for tiltak på strekninger som fører anadrome laksefisk eller kreps.

Takk for meg